




ELS

1. Obec: Volenice	2. Okres: Strakonice	Hodnota 3	Zachování 3	Využití 1
EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY		3. Kraj: Jihočeský.		4. Poř. číslo: 4013/1-4466/AR
		5. Název (označení) památky: Kostel sv. Petra a Pavla		7. Ochranné pásmo:
		6. Blížejší označení umístění památky: osada (čtvrť): Volenice čp. ulice (náměstí):		8. Vlastník (správce, trvalý uživatel): Církev římskokatolická.
9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby): <p>Půdorys kostela: presbyterium o jednom klenebním poli, zakončené třemi stranami osmiúhelníka. K němu se strany jižní přiléhá s ním současná křížem zaklenutá kaple, pravděpodobně původní sakristie. Hlavní loď je obdélná, sklenutá na dvě pole, na jejíž ose na průčelí je věž na čtvercové základně, jejíž přízemí tvoří podjezd, třemi arkádami na třech volných stranách otevřený. Po délce hlavní lodi přiléhá se strany jižní boční, valeně sklenutá, rovněž uzavřená loď vedlejší. K severnímu boku kněžiště přiléhá sakristie o obdélném půdoryse. Se strany jižní je před románským portálem předsínka. Zevně je kostel vybaven velmi střízlivě. Profilovaná hlavní římsa obíhá kolem celé stavby, nepřechází na západní průčelí. Závěr kněžiště je opřen čtyřmi, jednou odsupněnými r. 1799 sesilovanými opěráky. Věž vykazuje pět výšek a její vnější úprava pochází až z let 1885 - 1820. Posledně opravena 1906. První, druhá a třetí výška jsou v maltě ploše bosovány. V jejím přízemí jsou se všech stran otevřené arkády. Sňh je podklenuta valeně. V druhé a třetí výšce, kromě severní strany, jsou velmi úzká, půlkruhem zaklenutá okna. Ve čtvrté výšce jsou hodinové ciferníky se všech čtyř stran. Poslední</p>				
10. Časové, slohové a autorské určení: Farní kostel v obci, která se prvně připomíná asi v 1. pol. 13. stol. Počátkem 15. stol. rozšířen a r. 1577 přestavěn v partii boční lodi a sklenut v lodi hlavní. Věž na průčelí přistavěna, nebo přestavěna v letech 1770-80.			11. Autor, nebo výrobní označení: 1. zpráva z r. 1227-CDB II, č. 378 kolem 1230 postaven, renesanční přestavba Tomáše Červeného z Mendrisia/157 Barok. okna lodi a závěru, poprsnice záp. kruchty a jižní předsín.	

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany:

Původně románský kostel, postavený před 1250, s pozdějšími úpravami.

15. Odkaz na literaturu:

UPČ 853; Trajer 519
Melicharová 168; Šamánková 69;
Weis: Český jih a Šumava v písni sv. 11-12; Chalupský: Dějiny chr sv. Petra a Pavla ve Volenicích; Braniš: Obrazy z dějin jih. uměn

13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření:

Potřebuje opravu fasády, střechy a částečně i vnitřku.

16. Odkaz na fotografickou dokumentaci:

27/4
Fotoaceciv-SUPPOPIUO.C. 92.978
92.979/A
92.981
92.983
7.478

14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření:

17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:

20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:

18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis):



Dr. A. Birnbaumová

Záznam doplňkových listů:

1. Obec	2. Okres	Hodnota	Zachování	Využití
Valenice	Strakonice	1.	3	

DOPLŇKOVÝ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY
Kostel sv. Petra a Pavla

3. Kraj

Jihočeský.

4. Poř. číslo

4013/2

Název (označení) památky (osada, čp, trať apod.)

9. Nápis památky (pokračování):

výška je členěna na každé straně dvojicemi lisén, mezi kterými je půlkruhově zaklenuté obdélné okno. Hlavní římsa je profilovaná jedním výžlabkem. Střecha věže je štíhlý jehlan, pobitý plechem. Kostel má střechy kryté taškami, nad kněžištěm valbou, nad lodí sedlo. Nad ní je také čtyřboký sanktus, ukončený jehlanem, pobitý plechem. Primitivní je vnějšek sakristie, pokryté sedlovou střechou, jejíž slmeno jde kolmo ke kostelu. Kostel je přístupný dvěma portály.

Západní, v přízemí věže, je pozdně barokový s maltovou šambránou s klenákem ve vrcholu, na kterém je letopočet 1770. Vrata jsou pobita železným kováním z r. 1799.

Portál románský v jižní zdi kostela. Sakristie je přístupna se severu pravouhlým kamenným portálem, profilovaným, ranně renesančním. Uvnitř je presbyterium sklenuto křížovou klenbou se žebry hranolového profilu, bez konsol. Přízední oblouky v klenbovém poli jsou podchytceny konsolkami. Svorníky jsou bez ozdob. Okna je v závěru pět. Jejich původní, lomené záklenky byly v baroku upraveny vně i uvnitř kostela do oblouku. V severní stěně je barokový, pravouhlý vchod do sakristie s maltovým, uchově zalomeným ostěním. Nad ním je oblouková arkáda oratoře s pásem na archivolte o čtyř odstupněních, s klenákem na vrcholu. Pod záklenkou jsou pilastříky s motivem štukových zrcadel, na užších stranách vykroužených. Na popředí oratoře je v celé šíři veliký šabrákový motiv, ukončený dole špicí s hroznem. Vedle vchodu do sakristie je ve stěně vyláman výklenek pro křtitelnicí a po obou stranách výklenky pro patronální lavice.

Jižní strana klenbového travě otvírá se lomenou arkádou do kaple křížem zaklenuté, se žebry téhož profilu jako v presbyteriu. Arkáda bez detailů. Její forma poukazuje spíše na pozdější vylámaní. V jihozápadním koutě je výklenek pro světlo za duše v očištění, nahoře otevřený kornič pro ucházející dým. Má dva stupňovitě do zdi zasazené kamenné pásy, na které bylo možno lípat světla. Záklenka je z cihel. Uzavírá se dřevěnými dveřmi. Kaple je osvětlena s jihu jedním nově upravovaným oknem. Vítězný oblouk zalomený, zcela bez detailů, sž na jediný pravouhlý výstupek se strany do lodi.

Hlavní loď je osvětlena čtyřmi nově upravovanými pravouhlými okny, obloukem zaklenutými, které jsou umístěny pravidelně dvě po dvou v bocích. Klenba je vytvořena jako v Dobrušce z lípaných cihlových štukových oblouků, na dvou křížem zaklenutých polích. Na průsecích žebířů jsou maskarony. Uprostřed klenby je obdélná kartuš se znakem a nápisem: "Mistr Tomass Czerweny z miesta Medrzic w Sweicarzich a w Strakoniecich tento dum Bosi sklenul-erb swug tuto vryl ho - Rud Fan Euh pochwalen".

Ve svornících hlavních žebířů klenby jsou znak Kocovský a Benešský. Nad vítězným obloukem je mezi dvěma znaky, které jsou umístěny ve vavřínových věncích (Kocovským a Benešským) namalován na kartuš v podobě otevřené knihy, na které je nápis: 1517 Jan Markvart Koc z Dobruže a na vohrazenici Katerzina Kocová z Rzenecz.

1. Obec	2. Okres	Hodnota	Zachování	Využití
Velence	Střekovice	I.	3	

DOPLŇKOVÝ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY	3. Kraj	4. Poř. číslo
Kostel sv. Petra a Pavla	Jihočeský	4013/3

Název (označení) památky (osada, čp, trať apod.)

9. Popis památky (pokračování):

Klenba spočívá na dvou polosloupech silně do lodi vystupujících. Kruchta o dvou arkádách, podchyce sloupem, je podklenuta lunetami. Sloup spočívá na stupňovité patce. Poprsnice zděná, současná, o osmi polích. Na středním poli je vsazen varhanový positiv. Profilována na pletence při hoření okraji. Jednotlivá pole byla malována. V jižní lodi otvírají se do postraní lodě dvě obloukové arkády. Boční loď je značně nižší než hlavní, je sklenuta valeně a osvětlena dvěma nově upravenými okny, z nichž jedno je při východním konci jižní zdi, druhé v západním průčelí.

Do vítězného oblouku je vsazeno břevno s nápisem gotickou frakturou: Umoczení Panie w uctiwosti mieg, ne obrazu, ale koho wyznamená se klanieg. Na něm kříž s postavou sv. Jana a Fanny Marie. Kříž nový. Obě postavy na plochých lipových deskách malované, barokní.

Na polosloupech v lodi jsou zavěšeny dvě girandoly pro svíčky, rokokové s vyřezávanými reliefy: Obrácení Pavlovo - Kristus se setkává s Marií Magdalenou.

10. Časové, slohové a autorské určení (pokračování):

Poslední důkladná oprava provedena podle návrhu architekta Hilberta v r. 1908. Z období románského zbyl pouze portál, zasazený do jižní zdi boční kaple. Gotické je presbyterium ze 14. století. K němu bylo v 16. století přistaveno dvoulodí, rovněž zastropené. V r. 1577 opatřeno novou klenbou, vystavěna kruchta a snad částečně i věž. O něco později vznikla sakristie. Stavební vývoj kostela dokončen v r. 1770 výstavbou věže a předsínky před románským portálem.

Literatura: R. Kuchynka, Kostel sv. Petra a Pavla ve Volenicích, Method 19, 1893, s. 134sq.

UPČ 853

V. Mencl, ZPP 18, 1958, s. 141

V. Mencl, Vývoj portálu, ZPP 20, 1960, s. 12

V. Braun, Památky strakonického okresu, Strakonice 1968

A. Merhautová, Raně středověká architektura... s. 354

J. Kuthan, Středověká architektura... s. 246